

FI_Stemmer fra Israel_16_VISNING

Finn Iunker:

Stemmer fra Israel. Hittetekster

[per 13.10.2016. Manus for iscenesatt lesning på Dramatikkens hus 14.10.2016. Aktører: Ine Wilmann og Bartek Kaminski.]

Bartek:

A

[A 1/97880]

Ine: Jeriko og Jordan-dalen, november og desember 2000.

Bartek: Vi stod ved kontrollposten Beqa'ot. En palestiner hadde stjålet en lommelykt. Fem om morgenen neste dag stod en gjeng palestinere og ventet på en buss, og troppsjefen holdt dem tilbake.

Hvor skulle de? På jobb?

Det regner jeg med. Troppsjefen ville ikke la dem reise før de hadde gitt tilbake lommelykten.

Hvordan visste han at tyven befant seg blant akkurat disse palestinerne?

Det gjorde han ikke.

Hva skjedde etter det?

Jeg vet ikke. Jeg ble avløst.

Var det barn i denne gruppen?

Ikke helt sikker. Tror det. Nei, jeg vet ikke. // *

[A 2/84695]

Hebron, september 2015.

En annen gang banket han opp arabere i Hebron og fotograferte det.

Bataljonssjefen?

Ja. En araber kom ut av butikken sin, og de dro ham ned i en bakgate og banket ham opp. Nei, ikke bataljonssjefen. Kapteinen. Bataljonssjefen gjorde det han skulle. Kapteinen ble fjernet.

Hvorfor tok de bilder mens de banket opp araberer?

Det er noe som bare skjer. Som når du tar bilder av en kvinne du har strippet naken. // *

[A 3/82846]

Gaza, 2004. Forklar hva det vil si å lage et «stråvindu».

Det betyr at du tar et hus og lager en utpost der.

Går dere inn i et fremmed hus?

Nei, vi tar flere hus, sånn at de ikke skjønner hvilket hus vi er i. Og et par ekstra for sikten.

Dere lager en utpost i flere hus?

Nei, vi river et par hus for å få bedre sikt. De andre husene tømmer vi for folk, sånn at de ikke skjønner hvilket hus vi bruker.

Dere tømmer flere hus, river noen av dem og lager en utpost i ett av dem som blir igjen?

Nei, vi tømmer ikke de vi river. De tar vi med bulldoserne.

Mens det er folk i dem?

Noen ganger kommer de ut og veiver med hvite filler, men ikke alltid.

Har du fortalt noe av dette til din mor?

Nei. // *

[A 4-5/1615]

Ramallah, september 2016.

Målet var å beskytte bosetternes innfartsvei mot terroristangrep. Det kan være beskytninger, det kan være eksplosiver. En av mine viktigste oppgaver er å beskytte israelske borgere. Det er det jeg gjør, og det er helt legitimt. Denne dagen var det noen som hadde avfyrt et skudd og truffet frontruta på en bil. Vi fulgte sporene til nærmeste landsby. Det var blitt natt, og vi stod samlet som tropp. Troppsjefen sa: «Okay, boys and girls, ta dere inn i bygningene sånn at de skjønner der. Få dem til å skjønne det.» Vi vekket opp hele landsbyen. Vi skrek til dem, men ingen av oss kunne arabisk. Jeg tok med min enhet inn i en bygning på seks, syv leiligheter. Jeg hamret på en av dørene, og en kvinne åpnet. Der stod jeg plutselig med mine sølete støvler og skitnet til teppene i stuen hennes. «Hvor er mannen i huset?» Ingen skjønnte noen ting.

Fant dere han som skjøt?

Det var ingen som skjøt.

Jeg trodde noen hadde skutt i stykker ruta på en bil?

Nei, han fant vi ikke. Oppdraget var å vekke dem og få dem til å skjønne det.

Hva skulle de skjønne, da?

At det får konsekvenser.

Skjønnte de det?

Nei. Mens jeg stod i stuen med mine møkkete støvler, så jeg en rammemadrass inne på soverommet dekket av et pledd. Pleddet rørte på seg. Jeg ba en sjekke hva det var. Han dro sengen til side, og jeg telte åtte barn som klamret seg sammen og holdt på å dø av skrekk. En av mine menn spurte om vi skulle gjøre et søk. Da sa jeg: Vet du hva, vi gjør et søk. Vi fant

ingenting. Da sa jeg: Greit, de har skjønt det nå. Så gikk vi ut. Hele landsbyen var blitt vekket klokken to om natten, og ingen skjønte hvorfor. // *

[A 6/541063]

Fortell om det som skjedde i Gaza i år 2000.

Det var i begynnelsen av intifadaen. Planen var å ta en terrorist som var på vei til Rafah, stoppe ham på veien og eliminere ham. Her er veien, og her står PPK-ene våre. Vi sitter og venter sammen med Shin Bet-agenter og får stadige oppdateringer fra etterretningen. «Han er fortsatt hjemme, drikker kaffe, går ned i første, bort til bilen, snur seg og går inn igjen, kommer ut igjen.» Så er han på vei til oss. Sitter i baksetet, geværet i bagasjerommet. Når han kommer til veisperringen, er det en annen bil foran. At han ikke har våpen i kupeen, gjør det lettere for oss å arrestere ham.

Skulle dere ikke eliminere ham?

Nei, nå skal vi bare arrestere ham. Bilen stanser. Men det er en annen bil foran. Så begynner vi å skyte. Bataljonssjefen roper: «Stopp, stopp, stopp!» Ingen stopper. Sjøføren må ha blitt truffet, for han står på gassen. Bilen skjener ut og treffer betongblokkene før den stanser. Noen av oss løper etter bilen og skyter og dreper alle som er i bilen. Men også bilen foran. Alle blir skutt. På vei tilbake til basen fleipet Shin Bet-agentene med at terroristen hadde vært en nobody. Så kom debriefingen. «Bra jobba! Suksess. Vi tar hånd om resten.» Jeg satt og ventet på at en eller annen general skulle komme inn og skrike: «Hvem i helvete var det som skjøt på den første bilen?!» Dagen etter stod det en artikkel i Ha'aretz om hvordan et hemmelig team hadde drept seks terrorister. Full bio på alle seks. Hvem de var, hva de hadde gjort. // *

[A 7/3]

Nablus, 2009. Hva var hensikten med å ransake husene?

Offisielt for å finne våpen, men egentlig for å vise tilstedeværelse. Vi fant ingen våpen denne gangen, men vi konfiskerte noen kjøkkenkniver. En av mine menn stjal tyve shekel. Det er alltid mange som stjeler. Vi stuet dem sammen på skolen, og jeg husker spesielt at det var en som alle visste var mentalt syk, som skrek til soldatene. Vi banket ham opp og arresterte ham. Bataljonssjefen hadde signert førti, femti arrestordrer. Vi trengte bare å fylle inn navn og arrestårsak.

Etter at dere hadde vekket alle midt på natten?

Ja. Bare uvesentlige folk. En av dem jobbet tretten timer om dagen. En annen hadde blitt smuglet inn i Israel av en bosetter, og etter å ha arbeidet for ham i to måneder ble han overlevert til politiet sånn at bosetteren slapp å betale ham. De som klager på lønna, blir alltid overlevert til politiet, men det er enda billigere å levere dem til politiet før de får lønn. // *

[A 8/7]

Ramallah, 2002. Du har tidligere nevnt «å bruke en nabo». Hva betyr det?

Vi har alltid med oss noen som snakker arabisk når vi leter etter eksplosiver. Denne gangen fant vi en som viste seg å være tilbakestående. Vi sa: «Gå opp i minareten. Der er det noen rør. Ta dem med ned til oss.» Vi fortalte ham ikke at det var eksplosiver i dem. Jeg tror det er ganske vanlig å bruke en nabo.

Får dere palestinere til å sikre eksplosiver? Hvorfor bruker dere ikke roboten?

Ja, men du trenger lang tid på å frakte den dit du vil ha den. Det er mye enklere å bruke en fra nabolaget.

Men disse palestinerne har vel ikke – i motsetning til dere – noen trening i å sikre eksplosiver? Er du ikke redd?

Jo. Bombene er vanligvis veldig low-tech. Én liten feil er veldig farlig. Hvis du har med deg telefon, er det veldig farlig. Statisk elektrisitet er veldig farlig. Jeg vil ikke være i nærheten av dette. Det er alltid bedre å bruke en nabo. // *

[A 9/12]

Gaza-stripen, 2008.

Det var en operasjon i et annet kompani som jeg hørte om, om en kvinne som hadde blitt sprengt. Lemmer og innvoller oppetter veggen. Men det var ikke med vilje. De hadde banket på døren hennes flere ganger, og ingen hadde åpnet. Da bestemte de seg for å bruke eksplosiver, og akkurat da bestemte hun seg for å åpne. Så kom barna hennes. Jeg hørte om det under middagen etter operasjonen. Noen sa at det var vittig, og alle begynte å le. At de hadde sett mamma på veggen. // *

[A 10–11/13]

Jeg trodde dere hadde sluttet å «bruke en nabo»?

Det var fordi vi arrangerte en arrest midt i Nablus, midt på dagen. Vi later som vi arresterer noen for å lokke dem frem, få dem til å sikte på oss. Det er ganske scary. Så skal andre skyte dem. Vi er bare løkkeduer.

Men dette var en sytti år gammel mann?

Ja, vi hadde valgt ut en liten butikk, tatt oss inn med sjokkgranater. Så viste det seg at det ikke var noen å arrestere. Det var bare en mann på sytti, en kvinne på noen og femti, og en annen kvinne i sekstiårene. Da tok vi mannen på sytti og brukte ham isteden til å banke på noen andre dører.

Jeg trodde dere hadde sluttet med det?

Vi kaller det ikke lenger «å bruke en nabo». Nå heter det «å ta med seg en venn».

Hva skjer med dem som dere arresterer eller liksom-arresterer?

Vi tar dem med tilbake, avhører dem og lar dem gå. [S. 4.] Å bruke arabere til arrestasjoner er forresten en ypperlig treningsmetode. Det heter «å konfiskere sivile». // *

[A 15–16/24]

Fortell om ham på panseret.

Ifølge rapporten hadde han bundet fast en palestiner til panseret og kjørt omkring med ham som et skjold. Jeg var satt til å etterforske saken. Han hadde kjørt med jeepen inn i Takua, en ganske hissig landsby, og de kastet steiner på ham. Da hadde han stoppet en palestiner og bundet ham fast til panseret. Så hadde han kjørt videre, rundt omkring i landsbyen. Da kastet ingen steiner lenger.

Hjalp det?

Ja, da var det ingen som kastet steiner lenger. Men det tok lang tid før han innrømmet det. // *

[A 13–14/22]

Hebron, 2002.

Vi satte opp et stråvindu i tredje etasje og plasserte et rør, med en trakt i vår ende, sånn at vi kunne tømme blæra mens vi var der. Vi plasserte røret sånn at det pekte rett ut i bakgården, sånn at når faren eller noen av ungene kom ut, kunne vi pisse på dem. Det var dagens høydepunkt.

Var det ingen som fortalte dere at dette er galt?

Vi bare gjør det. Men jeg føler meg ikke ond. // *

[A 12/18]

Fortell om den gangen dere samlet dem inne på en fotballstadion i Tulkarem.

Det var i 2004 eller 2005.

I mine papirer står det 2002.

Da var det sikkert i 2002. Alle menn i Tulkarem, en by på cirka 60 tusen, samlet vi sammen på en gigantisk fotballbane. Så gikk vi fra hus til hus, dro ut alle skuffer, tømte alle skap, veltet møbler, alt det vanlige.

Fant dere noen våpen?

Nei. Offisielt: ja. I ett hus hadde en kvinne et foto av sin mann på kjøleskapet. Mannen holdt i et våpen. Da ble gutta nervøse og begynte å skrike til henne: «Hvorfor holder han det våpenet?»

Et fotografi?

Et *bilde* av et våpen. Mannen hennes var palestinsk politimann. Hun var stolt av ham. Hele familien var stolt. Men da gikk gutta amok og ødela hele huset. De fant noe gjødsel i et annet hus, men ikke noe mer den dagen. I avisen dagen etterpå stod det: Under operasjonen i Tulkarem pågrep IDF tyve mistenkte, beslagla ti våpen og så videre. Og ett tonn gjødsel tiltenkt produksjon av eksplosiver. Vi skjøt i stykker vanntankene som de har på taket, eller veltet dem.

Hvorfor det?

Vi tenkte at de kunne ha våpen der. Eller kanskje dét bare var forklaringen i avisen. [21] Vet du, jeg kan ikke si om det vi gjør, er rett eller galt. Jeg har en tante som er psykolog. Hun sier at du må være helt ute av det for å forstå det. Jeg kan ikke fortelle deg noe om dette, for jeg har ikke de riktige verktøyene. // *

Bartek:

B

[B. Separation: Control, Expropriation, and Annexation] [C. The Fabric of Life: Administrating Palestinian Civilian Life] [C 1/82]

Ine: Qalqilya-området, 2006 til 2008. Etter at du ble dimmitert, hvis du skulle vurdere troppen din, vil du si at ting ble håndtert på en ordentlig måte?

Bartek: Folk i mitt kompani var vanligvis veldig strenge, særlig i Reihan. I Qalqilya var vi ikke så strenge.

På hvilken måte var dere strenge? Og ikke så strenge?

Det var for eksempel en fyr som hadde en liten Mercedes lastebil, og som fraktet landbruksprodukter gjennom kontrollposten, alle slags grønnsaker i store, åpne plastfat. Vi må sveipe over fatene med magnetometeret, over dem, under dem. Ett og ett fat. Du kan også få dem til å tømme innholdet ut, så må de plukke opp alt sammen etterpå. Når det gjelder våre instruksjoner, var dette helt i orden. Denne fyren med Mercedesen var vi ganske strenge mot.

Hvorfor akkurat han?

Han hadde alltid med seg en dame, og han sa at han ville gi faren hennes førti sauer hvis han fikk gifte seg med henne. Og hun sa at han plaget henne, men det var egentlig bare fordi vi ikke likte ham noe særlig.

Hva gjorde dere med ham?

Når det er noen vi ikke liker, får vi dem til å tømme alt sammen. Denne mannen kunne ha så mye som ett tonn med seg.

En slags straff?

Akkurat her var det det. Fordi han plaget henne. Men vi likte ham ikke. Det var den egentlige grunnen. // *

[C 2/83]

Åsene sør i Hebron, 2003. Du nevnte «kartlegging».

Kartlegging av husene gjorde meg opprørt.

Hvorfor det?

Jeg kunne forstå arrestasjonene. Men kartleggingen ble jeg brydd av fordi jeg ikke forstod vitsen. Jeg skjønner at det er et behov for en viss kartlegging, men det var ingenting som tydet på at vårt arbeid ble skjøvet oppover i systemet.

Men når du snakker om «kartlegging», er det da en metafor for noe annet, eller lager dere helt konkret kart over noe?

Nettopp! Det som plaget meg, var å vekke opp alle disse menneskene midt på natten og rote rundt i hjemmene deres og stille dem pinlige spørsmål.

Hva slags spørsmål?

Det kommer an på situasjonen. Kartleggingen var vanskelig for meg, for det var et etterretningsformål der. Det handlet ikke om å arrestere noen som hadde skutt mot oss.

Hvor var det dere gjorde dette?

Alle åsene sør i Hebron. Yatta-området. Dura-området.

Kartlegger dere gjennom å stille pinlige spørsmål?

Spørsmål, sjekke ID, sjekke rommene.

Hvis du skulle kartlegge rommet som vi befinner oss i akkurat nå, hvordan ville du gjøre det?

Jeg ville ha skrevet ned ID-nummeret til alle, alle som bor her, alle som oppholder seg her uten å bo her, sjekke rommene, telle dem, tegne inn hvor noen er, hvor stuen er, hva huset er laget av.

Du lager altså et kart av huset?

Ja, pluss alle som bor i det. «Hvorfor er denne kvinnen her? Hun står ikke på lista.»

Kartlegger dere huset flere ganger?

Ja, det hender. Da pleier de å bli irritert.

Men hvorfor akkurat dette huset? Hvorfor ikke huset ved siden av?

Det huset også. Alle hus.

Kartla dere hele Yatta? Det er et stort område.

Vi kartla ikke hele Yatta, men oppdraget var å kartlegge hele Yatta.

Midt på natten?

Ja.

Er det ikke enklere å lage et kart av noe om dagen?

Godt spørsmål. // *

[C 3–4/86]

Etter større operasjoner, terroristangrep – kunne siviladministrasjonen plutselig bestemme seg for å straffe hele den palestinske befolkningen?

Det er da helt vanlig, er det ikke?

Husker du spesifikke ting?

Nei, men det er ikke straff av sivilbefolkningen. Det handler om å begrense bevegelesfriheten deres.

Som for eksempel?

Som for eksempel å gi færre tillatelser til å besøke Isreal. Det er sånt administrasjonen gjør når de ikke finner på noe annet. Eller forandre åpningstidene for kontrollposter der de frakter over varer. Eller de slutter å overføre penger gjennom bankene.

Hva har dette med administrasjonen å gjøre?

Det er administrasjonen som godkjenner pengeoverføringene mellom banker, fra en palestinsk bank til en annen palestinsk bank, fra en utenlandsk bank til en palestinsk bank, fra en israelsk bank til en palestinsk bank. Sånn var det iallfall i 2004.

Sa du ikke nettopp at dette ikke var en straff?

Det er ikke straff. Straff vil si å nekte frakt av brød, mel, olje, egg. Det er straff, og det skjedde aldri. Penger er ikke livsviktig, og jeg snakker ikke om å holde tilbake penger i ukevis. Dét ville ha vært et humanitært problem, og det skjedde aldri. Så vidt jeg vet. // *

[C 5/87]

Gaza-stripen, 2005.

Det handler mest om straff. Det er det jeg hater mest. «De gjorde det mot oss, vi gjør det mot dem.» Er du klar over hva en blokade til sjøs innebærer? Flere dager på rad fins det ingenting å spise. Det er kanskje et angrep i Netanya, og så innfører vi en fire dagers blokade over hele stripen. Ingen båter har lov til å legge fra.

Hvor vanlig var det med slike blokader?

Veldig vanlig. Jeg vil ikke si at det var mer enn en gang i måneden, men det kunne hende at det skjedde tre ganger i en måned, og så tre måneder uten. Det kommer an på.

Hvor lenge varte blokadene? Var det fire dager du sa?

Det kommer an på. Jeg husker ingen blokade som varte i mer enn fire dager. Hvis den varte lenger, ville de ha dødd, og jeg tror IDF forstår det. Sytti prosent lever av fiske. De har ikke noe valg. For dem betyr det at de ikke har noe å spise. Det er hele familier som ikke får noe å spise fire dager på rad på grunn av blokaden. De spiser brød og vann. Som Holocaust. // *

[C 6–7/90]

Åsene sør i Hebron, 2001.

Det er en kontrollpost der. Palestinere må krysse der for å dra på jobb. Flere titalls palestinere hver dag, mange til fots. En av offiserene ville at vi skulle sørge for orden. Når noen ikke stod helt på linje, skjøt han i luften. Eller han kunne banke opp folk. En gang traff han en fyr i ansiktet med kolben på maskinpistolen, sparket ham i skrittet, spyttet på ham, skjelte ham ut. Rett foran ungen hans.

Var han fra ditt kompani?

Ja, men det var flere. Noen hadde øvd spesielt på dette, to uker, sånn at de kunne banke opp arabere. Og ikke bare dem som ikke gjorde nøyaktig som han sa. Hvem som helst som ikke var underdanige nok, fikk slag mot føttene, knærne, magen, hodet. Og alle som ikke svarte med en gang, «hvor er ID-en din?», «hvor er du fra?», alle som så litt snåle ut, ble banket opp. Det er noen som trenger å ha sånn makt, de blir maktsyke. Og jeg snakker ikke om arabere som stikker av og soldatene som skyter på dem. Men når de bare banket dem opp. Det var helt idiotisk.

Som du var vitne til.

Flesteparten er ålreit, men det er alltid et lite mindretall som gjør disse tingene. Problemet er at det formelt er helt i orden at du gjør det. Å banke opp en araber, kødde med ham, sikte på ham i ansiktet, skyte i luften – alt er lov. Det er ikke sånn at fem stykker banker opp den ene eller den andre, men det er alltid noen som bestemmer seg for at i dag skal de banke noen, og de snakker helt åpent om det, tar bilder. En palestiner en gang, de spredte beina på ham sånn at han satt i spagat, bandt ham fast sånn. Og så fotograferte de det. // *

Ine:

C

[D 1/121]

Bartek: Hebron.

Ine: Mesteparten av volden kom ikke fra palestinerne, de har ikke noen sjanse. Jeg hadde alltid en notisbok med meg. Hver gang en bosetter kjefte eller ble voldelig, noterte jeg det. Jeg noterte det som de andre soldatene sa også.

Hvor mange notisbøker ble det?

Et par og tyve. Det var viktig å dokumentere det, selv når det ikke var ekte angrep.

Hva er ekte angrep?

Poenget er at vi måtte passe på dem når de dro på sightseeing i kashbaen fredag ettermiddag.

Dro bosetterne til kashbaen på en fredag?

Det var en helt vanlig utflukt under fredagsbønnen, og vi måtte passe på dem. Bosettere som går rundt og spytter folk i ansiktet.

Viste du notisbøkene til noen høyere oppe i systemet?

Nei, men bataljonssjefen var streng. Han sa at vi skulle rapportere ting hvis vi så noe. Det var veldig uklart hvor grensen gikk. Vi er ikke politiet, vi har ikke de samme rettighetene som de har, og bosetterne så ikke på oss som del av myndighetene. Bosetterne står bak deg når det er hensiktsmessig, men ellers ikke. Bataljonssjefen pleide å si: «Selv om bosetterne spytter på dere, må dere bare prøve å glemme det.» Han kunne ikke gjøre noe. Det var politisk. // *

[D 2/123]

Hebron.

Jeg var vakt på kontrollposten Gross, som var på taket til en bygning med utsikt til det største torget i Hebron. En ettermiddag så jeg en gammel mann som gikk nedenfor, en araber i sekstiårene. Plutselig er det tre seksten eller sytten år gamle gutter som overfaller ham. De dytter ham over ende, finner en stein, sparker ham, slår ham i hodet med steinen. Et par sekunder, så var det over. De er borte. En offiser kommer settende, deretter en fra saniteten. De fikk ham inn i en ambulanse.

Vet du hvordan det gikk med ham?

Jeg tror det gikk bra, for de stoppet blodet og sendte ham på sykehus. Jeg gikk til befalshavende. Ingenting skjedde. Det ødela alt.

Og så gikk du til journalisten?

Ja, til Carmela Menashe som jobber for radiostasjonen Kol Yisrael og rapporterer om IDF, det som skjer i Hebron. På en skala av ille i Hebron, er det temmelig ille å være soldat der. Jeg ringte til Carmela og fortalte alt. Men det ble ikke sendt. Det var et nytt sjokk, for jeg skjønnte at det som skjer der, om det er en palestinsk jente som blir skutt i ansiktet, en palestinsk gutt som blir knivstukket i ryggen, at bosetterne tar seg inn i husene deres og skyter dem eller går amok i gatene, knuser butikkvinduer, kaster egg på soldatene, lynsjer eldre folk: Ingenting blir formidlet av media. Hebron er verst. Det er mitt inntrykk. Og det foregår her i staten Israel. Ingen vet om det. Ingen bryr seg. Soldatene der har det temmelig ille, og palestinerne har det kjempeille. // *

[D 3/125]

Hebron.

De var de verste: bosetterne, jødene. Jeg følte at vi beskyttet araberne fra jødene. Ingen likte oss, men jødene kunne gjøre som de ville.

For eksempel?

For eksempel, en gang jeg hadde vakt. En soldat på en annen post tilkalte medisinsk hjelp over radio. Noen tok min plass, og jeg løp ned for å se hva som hadde skjedd. Jeg så en seks år gammel palestinsk jente som lå i veien, hele hodet knust. En veldig pen gutt som pleide å besøke oss på posten, hadde funnet ut av han ikke likte palestinerne som gikk nedenfor huset hans, så han tok en murstein og kastet den ned på denne jenta. Barn i Hebron gjør som de vil. Ingen gjør noe. Ingen bryr seg. Foreldrene oppmuntrer dem til å oppføre seg sånn. Elleve, tolv, tretten år gamle jødiske unger som banker opp palestinere, foreldrene som heier på dem. Det er tusen og en historier.

*

[D 4/126]

Hebron. Bosettere på basen, kan de gå omkring som de vil?

Ja, de går helt fritt omkring.

Er ikke det greit, da?

Jeg ble helt gal av det. Jeg husker en gang vår befalshavende hadde en krangel med en menig og stod og skrek til ham, en menig som var kjent for å være vanskelig. Og så åpner noen et vindu. En rødhåret bosetter, du vet hvilke jeg mener, stikker hodet ut og gebygger å kjeft på befalet. «Hvem tror du at du er, hva faen skriker du mot ham for?» Som om han ville beskytte soldaten. Han kunne bare ha sagt: Hold kjeft, dere bråker for mye.

Men dere spiser med dem på fredager?

Jeg har alltid sagt nei. Jeg husker at jeg ble vekket av noen damer en natt. Det var en av disse religiøse amerikanske kjerringene som går omkring på posten og spør om ting. Alt mulig, bare mas. Hun gikk rett bort til meg, pekte på Aleph-pinsen min og sa: «Jeg vil ha den pinsen.» Den er min! Det er pinsen til Aleph-bataljonen. De bare går fritt omkring, gjør som de vil. Det var alltid bråk. Jeg husker en gang. Jeg er på vakt. Alt jeg klarer å tenke på, er å ta en cola når jeg var ferdig. Det er glovarmt. Jeg er svimmel. Endelig ferdig, går bort til Cola-automaten, den er skrudd av. Et lite skilt. «Denne maskinen er ikke i drift på sabbaten.»

Forbanna rasshøl. // *

[D 5/127]

Hebron, 2004–2006. Du fortalte at du hatet dem – palestinerne?

Alle. Jeg husker jeg så disse palestinske barna i Hebron. I begynnelsen syntes jeg det var kult at de var redde. Vi snakker om barn.

Hvem var de redde for?

Andre barn, jødiske barn som kaster steiner på dem. Foreldrene som ikke sier noe. De står og ser på at et lite jødisk barn kaster stein og skriker til et arabisk barn. Det er helt vanlig.

Virker det ikke rart når et barn kaster stein på et annet barn?

Fordi det ene barnet er jødisk og det andre er et palestinsk barn.

Så du noen gang det motsatte, at et palestinsk barn kastet stein på et jødisk barn?

Det hadde vært ok for meg. Men jeg ville ha tenkt: seriøst? Er han tilbakestående? Men det er de jødiske barna som kaster stein. Det er disse små tingene, hvis det er en liten ting å kaste en stein i hodet på et barn. Jeg vet at foreldrene lærer dem å hate. Da er det greit å kaste stein på dem. Og du vet ikke hvilken side du er på. Sånn er det i Hebron. Jeg er en jødisk-israelsk soldat. Jeg skal egentlig være mot araberne fordi de er fienden, men jeg er i Hebron, på basen ved siden av huset til noen bosettere. Jeg tenker at jeg er ikke på deres side, at jødene ikke har rett til dette. Men vent litt, nå må jeg trykke på en knapp i hjernen sånn at jeg kan hate araberne og rettferdiggjøre det som jødene gjør. Men vent litt, jeg kan ikke rettferdiggjøre det som jødene gjør, fordi det var de som begynte. Det er på grunn av dem at alt dette skjer.

Hvorfor må du trykke på den knappen i hjernen?

Fordi jeg må være lojal til de på min side.

Hvor gamle er barna?

Små barn, fem eller seks år, som løper rundt omkring og gjør hva de vil. Du er forbanna på Israel for at bosetterne er der. Og du hater araberne som dreper vennene dine og lager masse problemer. Det er det jeg mener: Etter hvert hater du alle. Først hater du den ene og kjefter på ham. Så hater du den andre og spytter på ham.

Spytter du på jøder?

Nei, hvorfor skulle jeg gjøre det? De har aldri gjort meg noe.

Hva med arabere?

De er arabere. Jeg kan ikke arrestere terrorister. Jeg kan ikke drepe terrorister. Jeg kan ikke være med på operasjoner, kan ikke finne våpen under en vedstabel. Jeg er i Hebron. Men jeg kan spytte på dem og kødde med dem. // *

[D 6/128]

Nablus, 2003. Hva skjedde med de konfiskerte bilene?

På et tidspunkt kom det ordre om å konfiskere bilen til folk som prøvde å kjøre rundt kontrollposten, hvis vi fikk tak i dem.

Hva gjorde dere med bilen?

Vi tok den med til parkeringsplassen. De hadde laget en parkeringsplass der.

Hvem?

Jeg vet ikke. Jeg tror den var der før vi kom. Problemet var at ingen passet på bilene, så da kom folk fra bosettingen i nærheten og ødela bilene som vi hadde konfiskert, og som vi skulle gi tilbake neste dag.

Til hvem?

De, araberne. Vi stoppet dem, konfiskerte bilen deres og sendte dem til avhør.

Hvor skjedde avhøret?

På posten. Hos oss. Eller så tok vi dem med til brigaden. Vanligvis lot vi dem gå etter en halvtime og ba dem komme og hente bilen et par dager senere. Problemet var at bosetterne kom og smadret bilene, knuste vinduene, ødela dem, bare på faen, mange av dem drosjer. Inntektsgrunnlaget deres. Den eller den kommer tilbake neste dag med billetten, og så skal du egentlig bare ta ham med bort til parkeringsplassen og gi bilen tilbake til ham.

Så dette var faktisk organisert?

Ja, han har billett, vi har en billett. Han signerer, du signerer, og så kommer han tilbake dagen etter, gir oss billetten og skal ha bilen sin.

Hva stod det på billetten?

Bilnummeret. Etter avhøret får han en billett med bilnummeret sitt på, signerer og går hjem. Eller hvor han nå går.

Og hvor er bosetterne?

Det er nettopp poenget. Neste dag står du der og skal gi bilen tilbake til ham. Du ser at den er ødelagt. Dekkene er stukket hull på, vinduene er knust. Du tar en tretten eller fjorten år gammel gutt. Da har du plutselig et problem. Du drar til bosettingen med ham. Da er problemet plutselig der isteden. Vi må alltid slåss med bosettere som er helt føkka. Vi prøver å beskytte dem, og så stikker de plutselig en stang i dekket på bilen vår. Vi tar en bil og avhører terroristen, men må alltid styre med bosetterne. Vi kan anholde dem, men vi kan ikke arrestere dem siden de er mindreårige, og politiet kan ikke gjøre noenting.

Er de mindreårige alle sammen?

Bosetterne er ikke idioter. De sender barna sine sånn at det ikke blir farlig for dem selv. Hvis du tar en gutt, må du åpne sak mot ham. Vi var hjelpeløse. Så snakker noen høyt oppe med representanter for bosetterne. Mens vi står der med ødelagte biler, fortvilte arabere og rasende bosettere. Hvem skal fikse bilene deres? Ikke vi. Erstatning? Glem det. // *

[D 7/129]

Hebron.

Det er jødene som er problemet, iallfall i Hebron. Det skjønner du etter hvert, når du ser alle de virkelig drøye tingene de gjør, når du skjønner at du befinner deg i denne syke situasjonen ene og alene for å beskytte dem, når du er i nabolaget deres, der de bor, med skuddsikker vest mens de tusler med sitt. Og plutselig skjer det noe. Plutselig stikker de inn i kashbaen og begynner å skyte i lufta. Bam, en palestinsk jente er skutt. En åtte år gammel gutt får en kniv i ryggen.

Og hva var din rolle?

Jeg prøvde å stoppe dem.

Hva var ordren?

Prøve å stanse dem med fysisk makt. Fysisk makt! Problemet er at selv om soldatene ikke har lyst, så blir det til at de beskytter bosetterne og gjør forferdelige ting mot palestinerne. For hvis en palestiner kommer og kaster en stein, kan du begynne å skyte i lufta, kaste sjokkgranater, gjøre tusen forskjellige ting. Men du kan ikke gjøre noe mot en jøde. Du kan bare prøve å få tak på ham og hale ham vekk derfra. Og jødene som bor der, vet utmerket godt hva vi kan og hva vi ikke kan gjøre mot dem. De drar og ødelegger et hus inni kashbaen, går de rett inn, ødelegger en vegg. Selv er du bare én ulykkelig soldat sammen med hundrevis av barn som gjør masse kødd og leker politi og røver med deg. En soldat står ved inngangen til kashbaen med hendene strukket ut, og syvåringene løper bare under og rundt ham. Han får kanskje tak på én, men fire andre kommer og får den ene løs. Det er ingenting han kan gjøre. De bare løper rett inn i kashbaen. Du prøver å stoppe dem, det er tross alt kashbaen, men de løper bare rett inn i kashbaen allikevel, de løper inn i hjemmet til noen, knuser alle vinduene, ødelegger alt de kan ødelegge, og så sier de at huset nå tilhører dem, de har tatt et nytt hus i Hebron. Plutselig kommer politiet. Bosetterne kaster egg på dem. Plutselig står jeg inni et hus og prøver å passe på en bosetterdame med et barn i armene. Det er et arabisk hjem. Ingen arabere er der, selvfølgelig, men omtrent hundre jøder som ødelegger alt i huset. Politiet utenfor prøver å få tak på bosetterbarna. Jeg står mellom politiet og en dame med et barn i

armene. Jeg prøver å beskytte henne mens bosettere kaster egg på meg selv om de prøver å treffe politiet. De kvinnelige soldatene blir slått av bosetterjenter, og neste dag kommer de med mat til oss på posten. På ett tidspunkt begynte bosetterne å skyte på oss. Ikke palestinerne. Jødene. Tilfeldigvis, for de hadde bare løpt rett inn i kashbaen og begynt å skyte. Helt på autopilot. Derfor ble en jente skutt. En åtte år gammel gutt fikk en kniv i ryggen. En fundamental, grenseløs evne og vilje til destruksjon.

Hvor var politiet?

Politiet kan ikke holde orden på bosetterne, for det er umulig. De er overalt. Politiet kan ikke holde orden på hundrevis av barn som løper omkring inni kashbaen. To soldater prøver å hindre folk i å komme inn, men det er umulig å holde orden på syv år gamle barn.

Hva om det hadde vært hundre palestinske barn?

Ja, men det ville ha vært noe helt annet. For det første ville palestinske barn aldri ha gjort det. Hvis hundre palestinske barn hadde dukket opp, kunne de i prinsippet ha gjort det de ville. Men de ville aldri ha gjort det. For hvis palestinske barn hadde forsøkt å infiltrere et jødisk nabolag, så ville det ha blitt skyting i lufta, deretter gummikuler, deretter antagelig noen som hadde blitt drept, og så ville alle de andre ha forsvunnet. Men en jødisk gutt – ingen ville ha funnet på å skyte mot en jødisk gutt.

Så dere har ikke lov til å bruke makt mot dem i det hele tatt?

Bare fysisk makt.

Kan dere ikke arrestere dem?

Det kan vi. Vi har arrestert noen. Det er sjelden. Veldig sjelden. Vanligvis arresterte vi dem ikke.

Hva gjorde de med alle de som gikk berserk? Vet du hvem de var?

Nei. Vanligvis kommer det barn fra bosetterne oppe i åsene, og ingen i Hebron vet hvem de er. En gjeng med sytten, atten år gamle gutter kommer, lager kaos, forsvinner. Ingen vet hvem de er. Ingen får tak på dem. Nesten ingen soldater har lyst til å prøve. Du har ikke lyst til å være politi, det er ikke din jobb, ikke ditt bord, du er der for å beskytte. Under en begravelse var det kaos, offiserer av alle grader som sloss mot bosetterne, bosettere som spyttet på bataljonsjefen. Som jeg har sagt, og det er viktig for meg å si det: Soldatene i Hebron er de største ofrene. Nei, palestinerne er de største ofrene, men så er det soldatene. Mot sin vilje må de forsvare bosetterne, som kan gjøre akkurat som de vil, plage palestinerne så mye de vil. Det får ingen konsekvenser. Vi prøver å stanse dem, men det er ingenting vi kan gjøre. // ***